

PRIOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom uporabe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR VI

SARAJEVO, 30. 9. 2013.

BROJ/ NUMBER 1

OKOLIŠ

ENVIRONMENT

KORIŠTENJE VODA I ZAŠTITA VODA OD ZAGAĐIVANJA U INDUSTRIJI, 2012. GODINE

UTILIZATION AND PROTECTION OF WATER AGAINST POLLUTION IN INDUSTRY, 2012

Opskrba vodom industrijskih poduzeća u 2012. godini je iznosilo ukupno 95.220.000 m³, pri čemu je područje B - Vađenje rude i kamena zastupljeno sa 18,4%, a područje C - Prerađivačka industrija sa 81,6%.

In 2012 the water supply of industrial activities reached the total of 95.220.000 m³, in which the share of section B - Mining and quarrying was 18,4% and of section C - Manufacturing 81,6%.

Prema podrijetlu voda za opskrbu poduzeća, voda iz akumulacija je zastupljena sa 42,1%, voda iz vodotoka sa 38,3%, voda iz podzemnih voda 11,6%, voda iz javnog vodovoda 6,2%, ostatak od 1,8% odnosi se na vodu iz izvora i drugih sustava.

According to the origin of water supply companies, water from reservoirs is represented with 42,1%, fresh water with 38,3%, groundwater 11,6%, public water supply 6,2%, and the rest of 1,8% relates to water from sources and other systems.

Ukupna količina korištene vode u 2012. godini je za 22,5% veća u odnosu na prethodnu godinu.

The total amount of water used in 2012 increased for 22,5% compared to year ago.

Od ukupne količine za proizvodnju je korišteno 57,2%, za hlađenje 33,6%, a ostatak od 9,2% za sanitarne potrebe i ostale namjene.

Of that used for the production was 57,2% and 33,6% for cooling and the rest of 9,2% for sanitary purposes and other purposes.

Količina ispuštene upotrebljene vode je za 23,7% veća u odnosu na prethodnu godinu. Iz područja B ispušteno je 17,9%, iz područja C 82,1%.

The amount of water supplied to companies increased 23,7% compared to year ago. The selection B is represented by 17,9% and section C by 82,1%.

Od ukupno ispuštenih otpadnih voda učešće prečišćenih voda je 64,9%, učešće zagađenih voda je 22,1%, a učešće nezagađenih otpadnih voda 13,0%.

Out of total discharged water 64,9% was purified, 22,1% was polluted and 13,0% was discharged as unpolluted waste water

Tablica 1. OPSKRBA VODOM, `000 m³
Table 1. Water supply, `000 m³

		Iskorištene količine vode/Volume of water used							Total	
		Ukupno Total	Iz javnog vodovoda From public water supply system	Iz drugih sustava From other systems	Iz vlastitog vodozahvata From own water supplies					
					Podzemne vode Ground waters	Izvori Springs	Vodotoci Watercours es	Akumulacije Reservoirs		
	Ukupno	95.220	5.894	401	11.074	1.304	36.482	40.065		Total
B	VAĐENJE RUDA I KAMENA	17.553	748	-	786	94	9.709	6.216	B	MINING AND QUARRYING
05	Vađenje ugljena i lignita	3.168	639	-	733	7	1.667	122	05	Mining of coal and lignite
07	Vađenje metalnih ruda	10.981	82	-	-	25	7.977	2.897	07	Mining of metal ores
08	Vađenje ostalih ruda i kamena	3.404	27	-	53	62	65	3.197	08	Other mining and quarrying
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	77.667	5.146	401	10.288	1.210	26.773	33.849	C	MANUFACTURING
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	2.442	1.122	90	1.085	140	5	-	10	Manufacture of food products
11	Proizvodnja pića	1.860	476	-	731	653	-	-	11	Manufacture of beverages
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	41	41	-	-	-	-	-	12	Manufacture of tobacco products
13	Proizvodnja tekstila	131	96	6	-	29	-	-	13	Manufacture of textiles
14	Proizvodnja odjeće	135	103	1	7	2	22	-	14	Manufacture of wearing apparel
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	532	75	1	454	1	1	-	15	Manufacture of leather and related products
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	180	96	-	34	49	-	1	16	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture, manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	18.501	20	-	175	-	18.306	-	17	Manufacture of paper and paper products
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	37	37	-	-	-	-	-	18	Printing and reproduction of recorded media
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	7.446	168	-	1.562	-	1.711	4.005	19	Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	8.404	70	11	22	23	103	8.175	20	Manufacture of chemicals and chemical products
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	69	69	-	-	-	-	-	21	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	288	252	-	15	1	4	16	22	Manufacture of rubber and plastic products
23	Proizvodnja ostalih proizvoda od nemetalnih minerala	900	261	256	105	97	149	32	23	Manufacture of other non-metallic mineral products
24	Proizvodnja baznih metala	34.999	1.051	-	5.747	197	6.384	21.620	24	Manufacture of basic metals
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	1.188	855	6	290	2	35	-	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	3	2	-	-	-	1	-	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Proizvodnja električne opreme	125	99	1	13	12	-	-	27	Manufacture of electrical equipment
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	55	55	-	-	-	-	-	28	Manufacture of machinery and equipment n. e. c.
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	88	60	28	-	-	-	-	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	7	6	1	-	-	-	-	30	Manufacture of other transport equipment
31	Proizvodnja namještaja	175	73	-	48	3	51	-	31	Manufacture of furniture
32	Ostala prerađivačka industrija	7	6	-	-	-	1	-	32	Other manufacturing
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	54	53	-	-	1	-	-		Repair and installation of machinery and equipment

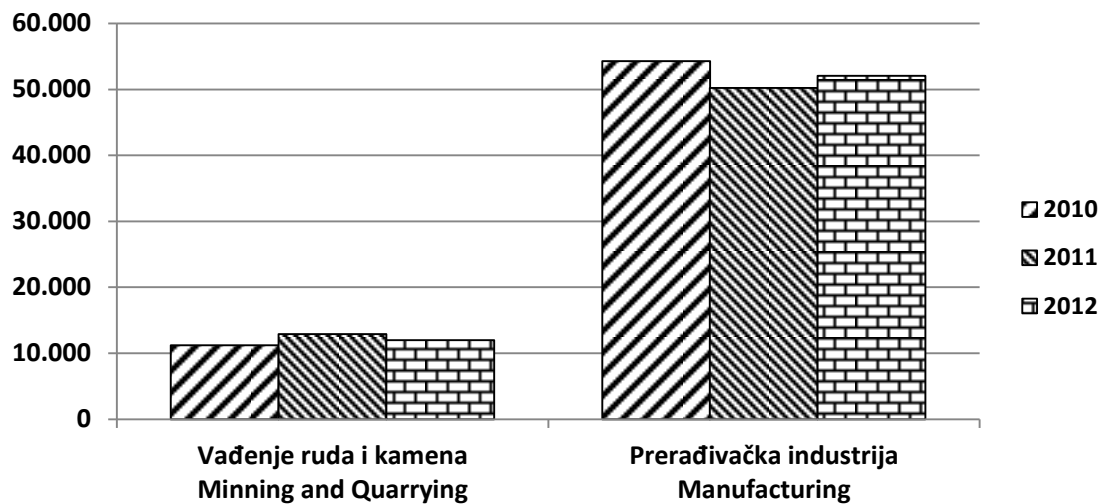
Tablica 2. KORIŠTENJE VODA, `000 m³
Table 2. Water utilisation, `000 m³

		Ukupno Total	Za tehnološki proces/For technological process				Za sanitarne potrebe For sanitary purposes	Za ostale namjene For other purposes	Total	
			Za proizvodnju For production		Za hlađenje For cooling					
			Svega Total	Utrošeno Spent	Svega Total	Utrošeno Spent				
	Ukupno	92.343	60.691	4.509	24.809	6.171	3.468	3.375		Total
B	VADENJE RUDA I KAMENA	17.446	16.246	3.156	5	2	524	671	B	MINING AND QUARRYING
05	Vađenje ugljena i lignita	3.154	2.140	-	-	-	444	570	05	Mining of coal and lignite
07	Vađenje metalnih ruda	10.981	10.868	-	-	-	38	75	07	Mining of metal ores
08	Vađenje ostalih ruda i kamena	3.311	3.238	3.156	5	2	42	26	08	Other mining and quarrying
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	74.897	44.445	1.353	24.804	6.169	2.944	2.704	C	MANUFACTURING
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	2.295	1.211	267	331	63	260	493	10	Manufacture of food products
11	Proizvodnja pića	1.861	1.245	375	43	42	98	475	11	Manufacture of beverages
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	41	27	5	-	12	9	5	12	Manufacture of tobacco products
13	Proizvodnja tekstila	131	39	-	59	4	30	3	13	Manufacture of textiles
14	Proizvodnja odjeće	135	75	-	9	2	43	8	14	Manufacture of wearing apparel
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	532	442	-	-	-	86	4	15	Manufacture of leather and related products
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	180	102	5	-	8	57	21	16	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture, manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	18.501	16.020	183	2.300	350	139	42	17	Manufacture of paper and paper products
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	37	9	-	1	-	27	-	18	Printing and reproduction of recorded media
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	5.578	2.432	310	2.441	713	306	399	19	Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	8.394	8.251	12	93	53	46	4	20	Manufacture of chemicals and chemical products
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	69	31	15	-	-	27	11	21	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	288	207	-	18	1	32	31	22	Manufacture of rubber and plastic products
23	Proizvodnja ostalih proizvoda od nemetalnih minerala	898	467	178	287	67	90	54	23	Manufacture of other non – metallic mineral products
24	Proizvodnja baznih metala	34.295	13.019	-	18.897	4.782	1.319	1.060	24	Manufacture of basic metals
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	1.153	669	1	261	2	200	23	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	3	1	-	-	-	2	-	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Proizvodnja električne opreme	125	25	-	47	14	31	22	27	Manufacture of electrical equipment
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	55	27	-	1	1	25	2	28	Manufacture of machinery and equipment n. e. c.
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	88	31	-	8	7	28	21	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi- trailers
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	7	4	-	-	-	3	-	30	Manufacture of other transport equipment
31	Proizvodnja namještaja	170	75	2	8	48	69	18	31	Manufacture of furniture
32	Ostala prerađivačka industrija	7	3	-	-	-	3	1	32	Other manufacturing
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	54	33	-	-	-	14	7	33	Repair and installation of machinery and equipment

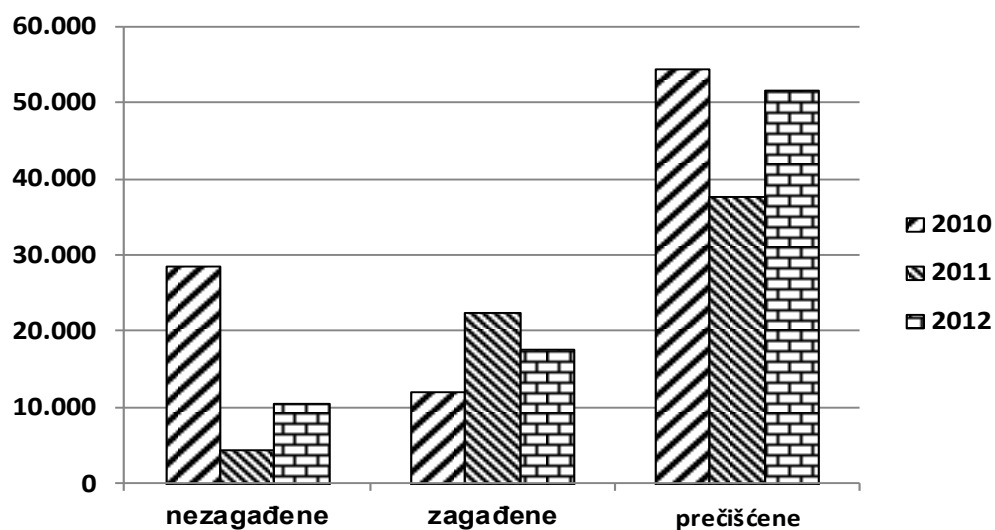
Tablica 3. ISPUŠTENA OTPADNA VODA, `000 m³
Table 3. Discharged waste water, `000 m³

		Ukupno Total	Nezagađene Unpolluted	Zagađene Polluted	Prečišćene Treated	
	Ukupno Total	79.207	10.304	17.460	51.443	
B	VADENJE RUDA I KAMENA	14.222	1.422	1.360	11.440	B MINING AND QUARRYING
05	Vađenje uglja i lignita	3.095	1.422	1.069	604	05 Mining of coal and lignite
07	Vađenje metalnih ruda	10.981	-	183	10.798	07 Mining of metal ores
08	Vađenje ostalih ruda i kamena	146	-	108	38	08 Other mining and quarrying
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	64.985	8.882	16.100	40.003	C MANUFACTURING
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	1.960	127	1.056	777	10 Manufacture of food products
11	Proizvodnja pića	1.433	54	809	570	11 Manufacture of beverages
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	24	12	12	-	12 Manufacture of tobacco products
13	Proizvodnja tekstila	127	70	57	-	13 Manufacture of textiles
14	Proizvodnja odjeće	132	21	91	20	14 Manufacture of wearing apparel
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	532	-	93	439	15 Manufacture of leather and related products
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	167	1	156	10	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture, manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	17.968	2.301	896	14.771	17 Manufacture of paper and paper products
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	37	1	36	-	18 Printing and reproduction of recorded media
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	3.590	1.854	12	1.724	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	8.324	7	49	8.268	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	54	-	42	12	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	256	16	236	4	22 Manufacture of rubber and plastic products
23	Proizvodnja ostalih proizvoda od nemetalnih minerala	618	47	103	468	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24	Proizvodnja baznih metala	28.196	4.237	11.397	12.562	24 Manufacture of basic metals
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	1.151	75	782	294	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	3	-	3	-	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Proizvodnja električne opreme	111	48	60	3	27 Manufacture of electrical equipment
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	53	1	32	20	28 Manufacture of machinery and equipment n. e. c.
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	62	-	51	11	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	7	-	7	-	30 Manufacture of other transport equipment
31	Proizvodnja namještaja	119	10	69	40	31 Manufacture of furniture
32	Ostala prerađivačka industrija	7	-	4	3	32 Other manufacturing
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	54	-	47	7	33 Repair and installation of machinery and equipment

Grafikon 1. ISPUŠTENE OTPADNE VODE PREMA PODRUČJIMA DJELATNOSTI, `000 m³
 Graph 1. Waste water discharge by type of economic activities, `000 m³

Grafikon 2. ISPUŠTANJE OTPADNIH VODA PREMA TIPU TRETMANA VODE, `000 m³
 Graph 2. Waste water discharge by type of water treatment, `000 m³

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Podaci o korištenju voda i zaštiti voda od zagađivanja u industriji dobijeni su na temelju redovitog statističkog istraživanja – Godišnje izvješće o korištenju voda i zaštiti voda od zagađivanja u industriji - (VOD-1).

Izvješće podnose poduzeća čija je pretežna djelatnost po Klasifikaciji djelatnosti razvrstana u područja: B - Vađenje ruda i kamena, C – Prerađivačka industrija, koja koriste i ispuštaju vodu, neovisno od vodozahvata i vodoprijemnika otpadnih voda.

Obuhvaćene su i industrijske jedinice neindustrijskih poduzeća.

DEFINICIJE

Opskrba vodom

Podrazumijeva sve količine vode kojom se poduzeće u tijeku izvještajne godine opskrblilo, bez obzira na to da li su te vode korištene za vlastite potrebe ili su prodane drugim korisnicima.

Vlastita vodoopskrba

Preuzimanje vode od strane krajnjeg korisnika za njegovu konačnu uporabu.

Korištene vode

Obuhvataju sve količine vode koje je poduzeće koristili za svoje potrebe tijekom izvještajne godine.

Otpadne vode

su količine vode koje se poslije uporabe tretiraju kao otpadne vode u izvještajnoj godini. U otpadne vode nisu uključene protočne vode iz hidroelektrana.

Ukupna bruto apstrakcija za prerađivačku industriju - od čega: hlađenje industrije

Voda koja se koristi da bi se apsorbirala i uklonila toplina. U ovom slučaju je uzeta u obzir voda za hlađenje koja se koristi u B i C industrijskim procesima. Tipično, rashladne vode nisu značajno zagađene procesom hlađenja.

Za JQ o unutarnjim vodama toplina se ne smatra zagađenjem.

Prečišćavanje otpadnih voda

Prečišćavanje otpadnih voda u bilo kojem ne-javnom sustavu prečišćavanja, kao što su industrijska postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda ili uređaji za prečišćavanje hotela, vojnih kampova itd., koji ne spadaju pod neovisno prečišćavanje voda. Isključene iz ove kategorije su vode koje se prečišćavaju septičkim jamama.

NOTES ON METHODOLOGY

Data presented by this release were provided by the Annual report on utilisation and protection of waters against pollution in industry (VOD-1).

The report is presented by enterprises whose principal activity according to the Classification of activities is classified into the following sections: B - Mining and quarrying, C - Manufacturing, which use and discharge waters, irrespective of water capture and recipient of waste waters.

Industrial units of non-industrial enterprises are also covered.

DEFINITIONS

Water supply

includes all amounts of water used for supplying of enterprises during the reporting year, irrespective of whether it was used for own purposes or sold to other users.

Self supply

Abstraction of water by the user for own final use.

Utilized water

Comprises water quantities used by an enterprise unite for its own needs during the reporting period.

Waste waters

Include all amounts of water treated as waste water after being used in the reporting year. Waste waters do not include water used for production of hydroelectric power.

Total gross abstraction for manufacturing industry – of which: industry cooling

Water which is used to absorb and remove heat. In this case cooling water is water used in the B and C industrial processes. Typically, cooling water is not significantly polluted by the cooling process.

For the JQ on Inland Waters heat is not regarded as pollution.

Wastewater treatment

Treatment of wastewater in any non-public treatment plant, e.g. industrial wastewater treatment plants or treatment facilities of hotels, army camps etc., that do not fall under Independent Treatment. Excluded from "other wastewater treatment" is the treatment in septic tanks.

Izdaje i tiska Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 220 626 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622

Elektronička pošta/E-mail: bhas@bhas.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara ravnatelj: Zdenko Milinović

Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Priopćenje priredio: Mirza Agić, Dženita Babić

Prepared by: Mirza Agić, Dženita Babić

Naklada: 30 primjeraka

30 copies printed

Podaci iz ovog priopćenja objavljuju se i na internet.

First Release data are also published on the Internet
